

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการของผู้นำชุมชนที่เอื้อต่อการฟื้นฟูและเฝ้าระวังปัญหาอุทกภัย ตำบลแม่พูล อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ขั้นตอนการดำเนินการจำแนกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ศึกษาบริบทการบริหารจัดการของผู้นำชุมชนตำบลแม่พูล อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

1. ศึกษาข้อมูลสถานภาพ ศักยภาพ ปัญหาและความต้องการของผู้นำชุมชน
2. จัดเวทีศึกษาสถานภาพ ศักยภาพ ปัญหาและความต้องการ
3. ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการของผู้นำชุมชน

ระยะที่ 2 ดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการโดยการจัดการความรู้

1. กลุ่มแต่ละกลุ่มดำเนินงานโดยใช้เทคนิคการจัดการความรู้
2. จัดเวทีสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้
3. ประเมินผล และบันทึกความสำเร็จ
4. ประเมินผล สรุปผล สังเคราะห์ และเขียนรายงาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ก. ประเภทของข้อมูล

1. ข้อมูลทุติยภูมิ เก็บข้อมูลจากเอกสาร
2. ข้อมูลปฐมภูมิ เก็บรวบรวมจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การสัมภาษณ์

ระดับลึก (In-depth Interview) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) การจัดการสนทนากลุ่ม แบบสอบถาม และจัดการประชุมปฏิบัติการเพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล

ข. ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้นำชุมชนของกลุ่มต่างๆ ที่เข้าร่วมในกระบวนการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. การสัมภาษณ์ระดับลึก ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้นำกลุ่ม
2. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมเพื่อสังเกตทั้งผู้นำและสมาชิกในการทำงานร่วมกันของกลุ่มต่างๆ
3. การจัดสนทนากลุ่ม ใช้บันทึกข้อมูลในการจัดเวทีระดมความคิดเห็นของผู้นำกลุ่ม
4. แบบสอบถาม ใช้สอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลความสำเร็จของการดำเนินงาน หรือ การบริหารจัดการของกลุ่ม
5. กล้องถ่ายรูป เพื่อบันทึกปรากฏการณ์ต่างๆ จากการทำกิจกรรมของกลุ่ม ในกระบวนการวิจัย

การตรวจสอบความตรงของข้อมูล

1. ใช้การตรวจสอบลักษณะสามเส้า ทั้งในด้านข้อมูลและวิธีการ
2. นำเสนอผลการวิจัยในชุมชน โดยเสนอต่อที่ประชุมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยการหาค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการสร้างข้อสรุปจากปรากฏการณ์